

Čís. 437.

Podloudný vývoz předmětů potřeby do ciziny (zákon ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.).

Zákaz podloudného vývozu vztahuje se i na takové předměty potřeby, kterých nebylo nabyto v řádném obchodování, nýbrž způsobem nepoctivým, po případě trestným činem.

Jde-li o mouku, určenou pro nesamozásobitele (§ 6 cit. zák.), jest pro výpočet ceny (§ 6 cit. zák.) směrodatnou cena maximální, pokud se týče cena odběrní, do níž nelze vpočítati příplatek, zavedený §em 2 nařízení ze dne 2. září 1920, čís. 500 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 2. května 1921, Kr I 306/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 12. března 1921, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem nedokonaného vývozu předmětu potřeby podle § 8 tr. zák. a § 2 b) zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n., rozsudek v tomto rozsahu zrušil a vrátil věc soudu nalézacímu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Bezpodstatnou je zmateční stížnost obžalovaných potud, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti dle § 281, čís. 9 a) tr. ř., spatřuje porušení a nesprávné použití zákona v tom, že činnost obžalovaných byla výrokem nalézacího soudu podřaděna skutkové podstatě § 2 zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. Zdůrazňujíc, že předmětem činu obžalovaných byly věci, obžalovanými ukradené, dovozuje stížnost, že se podřadění činu uvedené skutkové podstatě přiči duchu zákona o stihání podloudného vývozu, jehož §em 1 zakázány jsou vývoz a jakákoli doprava předmětů potřeby do ciziny bez povolení vydaného oprávněnými činiteli. Dle názoru stížnosti je tento zákaz omezen toliko na takové předměty potřeby, jichž bylo nabyto v řádném obchodování a které byly dále zcizeny. Také vládní nařízení ze dne 28. listopadu 1919, čís. 645 sb. z. a n. upravuje prý jen udílení vývozních a dovozních povolení v řádném obchodování, jak prý patrně z ustanovení § 3 čís. 2 vládního nařízení o uvolňování valut vývozcům za vyvezené zboží. Stížnost poukazuje k tomu, že je vyloučeno, by někdo, kdo nabyl věci krádeží, žádal u komise pro zahraniční obchod o povolení k vývozu věci té, poněvadž jednak ve vývozu předmětů ukradených nelze spatřovati obchod, jednak by se tomu, kdo vyváží předměty ukradené, na ně stěží dostalo valuty. Obžalovaní, kteří zamýšleli ukradenou mouku pro vlastní potřebu vzíti s sebou do svého bydliště ležícího v cizině, neměli tudíž býti stiháni dle trestních předpisů zákona o podloudném vývozu. Námitka je bezpodstatna. Účelem zákona o stihání podloudného vývozu je, jak patrně i z výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 28. dubna 1920, čís. 21 věstníku min. sprav., čeliti pohružkou trestního stihání počínání těch, kdož, vyvážejíce nebo dopravujíce podloudně předměty do ciziny, poškozují zásobování tuzemského obyvatelstva tím, že stenčují i zásoby takových předmětů po-

třeby, kterých je v tuzemsku nedostatek. Jest na bíledni, že tyto nepříznivé účinky přináší s sebou vývoz a doprava předmětů potřeby do ciziny také tehdy, jde-li o věci, jichž nabyto bylo způsobem nepoctivým, pokud se týče činem trestným, tedy zejména i krádeží, neboť i v tom případě odnímají se věci spotřebě obyvatelstva domácího. V případě, o který se zde jedná, padá nemálo na váhu skutečnost, zjištěná rozsudkem, že šlo o mouku, určenou pro Československou republiku, tedy o předmět potřeby, který, jak zdůrazňuje třetí odstavec citovaného výnosu ministerstva spravedlnosti, má v první řadě býti účastným ochrany, poskytované zásobování tuzemského obyvatelstva zákonem o stíhání podloudného vývozu. Zákon sám co do původu věcí, o jichž vývoz nebo dopravu do ciziny se jedná, nijak nerozeznává, a nenasvědčuje vůbec nic správnosti názoru stížnosti, jakoby se zákaz vztahoval jen na takové předměty potřeby, jichž bylo nabyto v řádném obchodování, naopak doslov § 1 zákona, kterým zakázán je netoliko vývoz, nýbrž i j a k á k o l i d o p r a v a předmětů potřeby do ciziny, nasvědčuje tomu, že se předpisy zákona vztahují i na takové předměty potřeby, kterých nebylo nabyto v řádném obchodování, nýbrž způsobem nepoctivým, po případě činem trestným. Ani okolnost, že je snad stěží myslitelné, by ten, kdo zamýšlí vyvézt nebo dopravit do ciziny věci, získané nepoctivě nebo trestným činem, si mohl opatřiti vývozní povolení a, by se mu za ně dostalo uvolnění valuty, nemění ničeho na tom, že jde o vývoz nebo dopravu předmětů potřeby do ciziny bez potřebného povolení, tedy o jednání podloudné. Uskutečnění opačného názoru, hájeného zmatečnými stížnostmi, vedlo by k důsledku jistě neudržitelnému, že by se ten, kdo dopravuje do ciziny věci, získané způsobem nepoctivým, dokonce i činem trestným, nacházel s hlediska předpisů zákona o stíhání podloudného vývozu v postavení nepoměrně výhodnějším, než ten, kdo bez potřebného povolení vyváží předměty potřeby, jichž nabytí způsobem nezávadným. Zcela nepřípadně poukazuje stížnost k tomu, že stíhání zloděje pro dopravu ukradených předmětů potřeby do ciziny dle zákona o podloudném vývozu jest na rovni jeho trestání v případě, prodal-li ukradenou věc dále, pro činy, trestné dle § 7, pokud se týče § 11 zákona o trestání válečné lichvy. Nečiníť ani zákon o trestání válečné lichvy co do původu předmětů potřeby rozdílu, tak že i trestné činy dle tohoto zákona jsou možny také ohledně takových předmětů potřeby, jichž nabyto bylo způsobem nepoctivým, pokud se týče činem trestným.

Oprávnění nelze naproti tomu stížnosti upřítí zásadně potud, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti dle § 281 čis. 10 tr. ř. vytýká, že nalézací soud podřadil jednání obžalovaných nesprávným výkladem zákona skutkové podstatě přečinu dle § 2 b) zákona o stíhání podloudného vývozu, ač jde jen o přestupek dle § 2 a) zákona. Stížnost dovolává se ustanovení § 6 zákona, dle něhož se cena předmětů potřeby, na níž závisí stupeň trestnosti, zjišťuje podle cen maximálních a jen, není-li jich, podle obecné hodnoty věcí. Nalézací soud, zjišťuje cenu mouky, obžalovanými vyvážené, tohoto zákonného předpisu nedbal. Podkladem zjištění ceny učinil 1197 K, na něž 210 kg oné mouky odhadl soudní znalec. Dle posudku znalce stál 1 kg mouky v obecní aprovisaci 2 K 20 h, ke kterémužto penízi připočetl znalec náklady dopravy z Hamburku ve výši 3 K 50 h, tak, že mouka z Hamburku přišla na 5 K 70 h za 1 kg čili 210 kg celkem na oněch 1197 K. Dle § 6 zákona bylo však cenu mouky zjistiti především dle ceny

maximální. Tou byla dle výslovného ustanovení § 1 odstavec druhý nařízení vlády republiky Československé ze dne 2. září 1920, čís. 500 sb. z. a n. odběrná cena mouky, která dle § 1 opatření Stálého výboru národního shromáždění ze dne 25. srpna 1920, čís. 494 sb. z. a n. a dle prvního odstavce § 1 cit. vládního nařízení činila v době činu 1 K za 1 kg mouky chlebové, 2 K za 1 kg mouky vařivé, obojí bez rozdílu druhu a v drobném prodeji. V těchto cenách zahrnuty jsou dle třetího odstavce § 1 vládního nařízení čís. 500 sb. z. a n. příkazovací ceny obilního ústavu, režijní přírázky rozděloven jakož i režijní výlohy prodejní včetně vedlejších nákladů, zejména i dopravného, a konečně i občanský zisk. Příplatek, který dle § 2 opatření Stálého výboru čís. 494 sb. z. a n. a dle § 2 vl. nař. čís. 500 sb. z. a n. penízem 3 K za každý kilogram mouky jako rozdíl mezi výrobní (kupní) cenou a cenou příkazovací platití zásadně povinen je každý spotřebitel, není naproti tomu součástí cen odběrných, zároveň maximálních, jak zřejmo již z toho, že ustanovení o cenách odběrných obsaženo je pod záhlavím: »Odběrné ceny mlýnských výrobků a chleba« (§ 1 vl. nař.), kde zároveň tyto ceny samotné, tedy bez onoho příplatku označeny jsou jako ceny maximální, kdežto předpisy o příplatku pojaty jsou teprve do dalšího samostatného záhlaví: »Úhrada rozdílu mezi cenami příkazovacími obilního ústavu a cenami výrobními mlýnských výrobků« (§ 2—10 vl. nař.). Kdyby byla cena mouky obžalovanými vyvážená, bývala vypočtena na podkladě jedné nebo druhé z těchto maximálních cen, bylo by to při množství 210 kg vedlo ke zjištění ceny nepřevyšující 500 Kč, kterážto částka však představuje hranici, při níž končí stupeň trestnosti dotyčného jednání jako přestupku a nad níž počíná trestnost jeho jako přečinu (§ 2 a), pokud se týče 2 b) zákona o stíhání podlouného vývozu). Byl by tudíž čin obžalovaných skutečně jen nesprávným výkladem zákona podřaděn trestnímu ustanovení o přečinu dle § 2 b) uvedeného zákona, který se naň snad nevztahuje, i bylo v tom směru opodstatněné zmateční stížnosti vyhověti a rozsudek jako zmatečný dle § 281 č. 10 tr. ř. zrušiti. Ve věci samé rozhodnouti nebylo zrušovacímu soudu lze, poněvadž shledal, že v rozsudku a jeho rozhodovacích důvodech nejsou zjištěny skutečnosti, které při správném použití zákona bylo nálezu za základ položit. Ony odběrné, zároveň maximální ceny vztahují se jen na mouku, které se dostává spotřebitelům — nesamozásobitelům cestou státního zásobování ve smyslu nařízení vlády republiky Československé ze dne 2. září 1920, čís. 499 sb. z. a n. Rozsudek a jeho rozhodovací důvody neobsahují až na zjištění, že mouka, kterou obžalovaní dopravovali na člunu z Hamburku do Čech, byla určena pro Československou republiku, nižádných skutkových zjištění, která by umožňovala spolehlivě seznati, šlo-li o mouku, které se mělo obyvatelstvu dostat cestou státního zásobování, a na kterou by se tudíž vztahovaly ony úředně stanovené ceny odběrné, zároveň i ceny maximální, či o mouku jiného určení, u níž by snad při zjišťování ceny dle § 6 zákona o stíhání podlouného vývozu bylo možno vzít ohled i na náklady dopravy ve výši 3 K 50 h za 1 kg, jak v souhlasu se znaleckým dobrozdáním činí rozsudek. Zjištění rozsudkového výroku, dle něhož mouka odňata byla obžalovanými z držení a bez přivolení státního obilního ústavu, zdá se arci nasvědčovati tomu, že šlo o mouku, určenou pro státní zásobování spotřebitelů-nesamozásobitelů. Nezbylo tudíž než od-

kázati věc dle § 288 čís. 3 tr. ř. na soud první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 438.

Pokud dlužno individualisovati trestný čin v odsuzujícím výroku rozsudečném.

Zločinu vzpoury (§ 73 tr. zák.) jest podřaditi — splněny-li ovšem ostatní podmínky — jen trestné činy, jež byly spáchány po úředním napomenutí.

Pachatelem zločinu dle § 76 tr. zák. není ten, kdo pouze projeví souhlas s jednáním, skutkovou podstatu zločinu toho zakládajícím, nýbrž jest třeba, by přímo spolupůsobil.

Ke skutkové podstatě zločinu rušení veřejného pokoje dle § 65 lit. a) b) tr. zák. se vyhledává, by výroky, ji zakládající, byly proneseny formou, jež jest s to působiti na cizí názory a cizí smýšlení; jinak dlužno je podřaditi skutkové podstatě přestupku dle § 308 tr. zák.

(Rozh. ze dne 2. května 1921, Kr II 168/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnými stížnostmi obžalovaných Františka R., Karla G. a Jakuba H. do rozsudku krajského jako výmínečného soudu v Uh. Hradišti ze dne 26. února 1921, pokud jím byli všichni stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podle § 73 tr. zák., František R. a Karel G. též zločinem podle § 65 lit. b) tr. zák., František R. mimo to zločinem podle § 65 lit. a) tr. zák., rozsudek v odpor vzatý zrušil a uznal vinnými: jednak všechny obžalované zločinem vzpoury dle § 73 tr. zák., pokud příslušné činy trestné byly spáchány po úředním napomenutí, jednak obžalované Františka R. a Karla G. zločinem veřejného násilí dle § 76 tr. zák., pokud příslušné činy trestné se staly před úředním napomenutím, jednak oba posléz uvedené obžalované přestupkem dle § 308 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska důvodu zmatečnosti dle § 281 čís. 3 tr. ř. vytýká stížnost rozsudkovému výroku neurčitost a nejasnost. zračící se prý v tom, že do výroku pojaty byly pouze zákonné znaky jednotlivých zločinů a to dokonce, pokud jde o zločin dle § 65 b), u obžalovaného Františka R.—a pak i o zločin dle § 65 a) tr. zák. znaky několika alternativně vedle sebe položených, při tom však zcela samostatných forem těchto zločinů, při čemž prý výrok rozsudkový neuvádí, pokud jde o zločin dle § 65 a) tr. zák. určitých fakt, nenaznačuje, v jaké činnosti spatřuje nalézací soud u obžal. Františka R.—a a Karla K.—a podněcování nebo svádění ve smyslu § 65 b) tr. zák. ani konečně, pokud jde o zločin dle § 73 tr. zák., neuvádí, kde vzniklo sročení, jehož se obžalov. účastnili, a který úřad učinil napomenutí, zjištěné ve výroku rozsudkovém. Svými námitkami vytýká stížnost